ווהרי טענה וכו' • פ"ה מדקתני שתי כסף ש"מ קרא לאו דוקא קאמר כסף אלא אממונא בעלמא קפיד וכיון שלא פירש כמה לא מסרו אלא לחכמים ולא קיים להו לאשבוטיה בבליר מהכי דאי קרא כסף דוקא קאמר אהי דמטבע היא שבלורי מיהו שתים מנא להו ומשני מה כליס שנים אף כסף שנים ומה כסף דבר חשוב אף כליס דבר חשוב כלומר שיהו שוין שתי כסף ולאפוקי ממ"ד טענו שני מחטין חייב בהודאת אחת מהן לכן יצאו כליס למשהו כלומר שיתחייב עליהן בכל שהוא ורבותינו מפרשים שהדיבר הוי מטבע הפחות שבלורי ופריך מדקתני שתי כסף שהם מעות ולא קתני שני דהוי משמע שני דינרין ותירץ מה כליס דבר חשוב אף כסף דבר חשוב ומעה דבר חשוב ולדידי קשה הא טובא חדא מ"כ דכל כסף האמור בתורה הוא דינר היכי אתיא הך היקשא ומפיק לה הא כי אתא היקשא לאשמועינן מה כליס שנים אף כסף שנים הוא דאתא ועוד מאי קאמר מה כליס דבר חשוב וכי מחט דבר חשוב הוא והא אמר לכך יצאו כליס למשהו אלמא לא חשיבי מחטין ועוד בהדיא אמר התם איפכא מה כסף דבר חשוב אף כליס דבר חשוב וכסף כי אתא להך דרשה אתא עכ"ל וי"ל הקשה על פי' רש"י כיון דמטבע פחות שבלורי היא מעה היכי שייך כלל למימר כיון דאפיקתיה מפרוטה אוקמיה אדינר ה"ל למימר אמעה שהוא מטבע פחות שבלורי דבשלמא לקמן (דף יב) דאמר כיון דאפיקתיה מפרוטה אוקמיה אדינר הייט בתר דאשכחת דפרוטה הוי שפיר כסף לגבי אמה העבריה וכיון דאפיקתיה מפרוטה דהוי כסף אוקמוה אדינר דהוי דבר חשוב אבל השתא דאמר דבלורי ליכא פרוטה אלמא מטבע פחות שלהן הייט מעה והי נמי דאפיקתיה מפרוטה אדינר אמאי מוקמת ליה אמעה הוה לן לאוקמוה ועוד קשה דפי' דאתא לאפוקי ממ"ד טענו שתי מחטין והודה לו באחת מהן דחייב דהא נפ' שבועת הדיינים (דף נט:) משמע דהך דרשה דמה כסף דבר חשוב אתי אליבא דשמואל דלרב שבועה ליה כסף כי אתא לכפירה הוא דאתא לכן נראה לר"י כמו שפי' בשם רבותיו דדינר הוי מטבע הפחות שבלורי ומה שהקשה רש"י ולא כל כסף האמור בתורה דינר היכי אתיא הקשא ומפקא ליה הא כי אתא היקשא לאשמועינן מה כליס שנים אף כסף שנים נראה דלא קשה (ג) ליה מידי דהא אין היקש למחצה וכי היכי דגמרינן מינה שנים גמרינן מינה נמי דבר חשוב ומה שהקשה וכי מחט דבר חשוב הוא הא אמרי' התם לכך יצאו כליס למשהו הא נמי לא קשה דאפי' מחט יש בו חשיבות גדול שראוי לעשות בו מלאכה גדולה והא דקאמר התם יצאו כליס למה שהן אלא לאפוקי דלא בעינן שיהא הכלי שוה מעה אך שיהא שוה פרוטה ומ"מ חשיבות גדול יש שראוי לעשות בו מלאכה גדולה ומה שהקשה דבשבועות גרסי' איפכא הא נמי לא קשיא מידי דהתם הייט לשמואל דלא אינטריך ליה כסף למידי אחריני ודרש ליה התם ללמד על כליס דבעינן דבר חשוב אבל הכא אתא אליבא דרב דמוקי כסף לכפירה ולדידיה תרוייהו דרשות נפקי מכליס שנים ודבר חשוב ומיהו לפי' זה דאמר דבלורי ליכא מעה קשה דהא כתיב (ויקרא כז) עשרים גרה השקל ומתרגמינן עשרים מעין אלמא היתה מעה בימי משה בכסף שבתורה ואומר ר"ת דגרה לא הוי מעה אלא משקל היה בימי משה שהיה שוה מעה ושוב עשו ממנו מטבע וקראוהו מעה: רב

אתא טענה דבתיב "כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור" ותנן "שבועת הדיינין והטענה-שתי כסף וההודאה-שוה פרוטה" התם דומיא "דכלים מה כלים-שנים אף כסף-שנים ומה כסף-דבר חשוב אף כלים-דבר חשוב אתא מעשר דכתיב "צוצרת הכסף בידך" ותנן "הפרט שלא ממעות מעשר שני" כסף "הכסף" ריבה אתא הקדש דכתיב "ונתן הכסף וקם לו" "ואמר שמואל "הקדש שוה מנה שחיללו על שוה פרוטה מחוללו" התם נמי "כסף"-כסף" יליף ממעשר אתא קידושי אשה דכתיב "כי יקח איש אשה ובעלה" וגמר "קיחה" "קיחה" משדה עפרון "ותנן בית הלל אומרים בפרוטה ובשוה פרוטה נימא רב אסי דאמר כבית שמאי אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה אמר רב אמר כל כסף קצוב האמור בתורה-כסף צורי, ושל דבריהם-כסף מדינה "מאי קמ"ל "תנינא חמש סלעים של בן, שלשים של עבד, חמשים של אונס ושל מפתה, מאה של מוציא שם רע, כולם בשקל הקודש במנה צורי? ושל דבריהם-כסף מדינה איצטריכא ליה דלא תנן דתנא "התוקע לחבירו נותן לו סלע ולא תימא מאי סלע ארבע זוזי אלא "מאי סלע פלגא דזוזא דעבידי אינשי דקרו לפלגא דזוזא "אשתירא" רבי שמעון בן לקיש אומר טעמייהו דבית שמאי כדחזקיה "דאמר חזקיה אמר קרא "והפדה" מלמד שמגרעת מפדיונה ויוצאה אי אמרת בשלמא דיהב לה דינר היינו דמגרעת ואזלה עד פרוטה אלא אי אמרת דיהב לה פרוטה, מפרוטה (ה) (מאי) מגרעה, ודלמא ה"ק רחמנא: הלכא דיהב לה דינר תיגרע עד פרוטה, הלכא דיהב לה פרוטה לא תיגרע בלל? לא

והרי טענה. שאדם טוען את חבירו ומשביעין אותו אם הודה במקצת דכתיב "כי יתן איש וגו' "ועליו כתיב "אשר יאמר כי הוא זה" דילפינן מינה (ב"ק דף קז:) שהמודה מקצת ישבע לו נקרב בעל הבית" התם כתיב ודרשי' ליה לשבועה: **ותנן שבועת הדיינין** תורה אור מעות כסף ופליגי בה רב ושמואל שמעות רב אמר כפירה שתי כסף ואפילו לא כפר בה אלא פרוטה או הודה בפרוטה חייב מ"מ מדקתני שתי כסף" ש"מ קרא לאו דוקא כסף קאמר אלא אממונא בעלמא קפיד וכיון שלא פירש כמה לא מסרו לרבנן לאשבועיה בבליר מהכי, דאי קרא דוקא כסף כתיב נהי דמעה היא מטבע הפחותה שבלורי מיהו שתים מנא להו: **הכי גרס' ומה כסף דבר חשוב אף כליס דבר חשוב** • שיהו שוים שתי כסף ולאפוקי ממ"ד שטענו שני מחטין חייב בהודאת אחת מהן לכך יצאו כליס למה שהן כלומ' שיתחייב בכליס בכל שהן ורבותינו מפרשים שהדיבר הוא מטבע הפחותה שבלורי ופירכא מדקתני שתי כסף שהן מעות ותירוצא מה כליס דבר חשוב אף כסף דבר חשוב ומעה דבר חשוב הוא ולדידי קשיא ביה טובא חדא דא"כ דכל כסף האמור בתורה דינר הוא היכי אתיא הך היקשא ומפקא ליה הא כי אתא היקשא לאשמועינן מה כליס שנים אף כסף שנים הוא דאתא ועוד מה כליס דבר חשוב וכי מחט דבר חשוב הוא והא אמרינן התם לכך יצאו כליס למשהו אלמא לא חשיבי מחטים ועוד בהדיא אמרינן התם איפכא מה כסף דבר חשוב אף כליס דבר חשוב וכסף כי אתא להך דרשא אתא: **כפורע סלע ממעות מעשר שני** • מסקנא ב"ש אומר בכל הסלע מעות הוא ומיהו שמעינן מינה שחילל תחילה המעשר בפרוטות של נתנו ונתנה בא לפרוע בהן סלע: **ונתן הכסף וקם לו** • דכתיב "ויסף חמשית כסף ערכך עליו וקם לו": **שאלו על הפרוטה מחולל** • דאין אומה להקדש דכתיב (ויקרא כז) "שם את אחיו" ואשמועינן שמואל וכי היכי דאינטריך אמאומה אינטריך נמי מבטול מקח: **כסף הפף** • גמר פדיון הקדש מפדיון מעשר אצל שאר כסף שבתורה לא יליף מינה אלא דמו ועוד הכא כספים יתירא כתיבא: **כסף קצוב זוי כסף צורי** • וכסף קדושין היו קצוב ולא איירי ביה רב אמי כלל: **קצוב** • שאמר בו כמה כגון זמשים של קנס ושלשים של עבד ומאה של מוליא שם רע שאמר בהן שקלים ונאמר חשבונו: **בשקל הקודש במנה צורי** • שקל הקדש שיש בב"ה שקלים מנה צורי: **ושל דבריהם איצטריכא ליה דלא תנן** • כמה הוי ואשמועינן דהוא כסף מדינה: **כדתנן התוקע כו'** • כלומר היכא מצינו כסף דבריהם כדתנן כו': **התוקע לחבירו** • בלחוש לשון רביעו הלוי, ורביעו הזקן לומדו שהכהו אצל האוזן: **נותן לו סלע** • כך שיעורו דמי בושתו לחדש בעינו ואשמועינן רב אסי דלא תימא הא סלע ד' זוזי סלע צורי אלא פלגא דזוזא שמיי שבסלע צורי: **איסתירא** • סלע פלגא דזוזא והוא סלע מדינה: **כדחזקיה** • לקמן בפירקין (דף יד:) דקתני גבי עבד עברי קונה את עצמו בגירעון כסף שמחשב עם אדוניו כשבא לפדות את עצמו בכך וכך לקחתני ולא היה לך לשעבדני אלא שש שנים נמצאת קונה עבודתי לשנה בכך וכך, חשוב כמה שנים עבדתיך ולא מכסף מקצתי דמי עבודת שנים הללו ושוב האחר ואמרינן מנא ה"מ ואמר חזקיה "והפדה" ולא כתיב ונפדית משמע שאף אדוניה מכייב בפדיונה וזהו שמגרעת פדיונה ויוצאת אלמא אין אמה העבריה נקנית בפחות מדינר: **אי אמרת בשלמא וכו' מפרוטה מאי מגרעה** • שתתן לו שוב כלום ולקמיה מסיק מילתיה ואמר וקידושי אשה לב"ש מאמה העבריה נפקא ליה וכו' אלא דפרכי' גמרא ולא שבקי' לאסוקי למילתי': לא

צח א מיי' פ"ג מהל' מושן ונטען הלכ' ה ג סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סימן פח סעי' ה:

צט ב מיי' פ"ז מהל' ערכין הלכה ח סמג עשין קלב:

נוסחא/מבנה

קושיות הב"ן ק ג מיי' פי"א מהלכי כמורים הלכה ו סמג עשין קמד טוש"ע י"ד סימן שה סעיף ה:

קא ד מיי' פי"א מהל' גזלה ומזק ממון הלכה ח סמג עשין סז:

קב ה מיי' פ"א מהל' נערה בתולה הלכה ה סמג עשין עג:

קג ו מיי' שם פ"ג הלכ' ה סמג לאוין סז ועשין נה:

[נכבורות כ: איתא ויאלה חמש מין כסף ותנן כש"ל בדינר וכשוה דינר ובס"ל וכו']

קד ז מיי' פ"ג מהל' מוכר ומוציא הל' ט סמג עשין ע טוש"ע מ"מ סימן תכ סעיף מא:

קה ח מיי' שם הלכה י סמג שם טוש"ע שם סעיף מב:

[נ"ל דתנן]

[לקמן יד: טו.]

הגהות הב"ח

(ה) גמ' מפרוטה מאי מגרעה: (ב) תוס' ד"ה והרי וכו' הלא קשה ולא מידי דהא לא ליכא:

[שבועות נט:] * לשון הרבאה: ...דאיתקש חלל המעשר מעל על הרוגות ... [מעשל שני פרק ב מ"ע]

* אי ר"ל הכא הלכתא מעשר הוא דאיתקש לה ... אמר אמר ... ב"מ מי: בכורות כה: נ: מעילה יד: תמורה כז: ... ערכין כט.

[בכבורות כ: איתא יליף קודש קודש ממעשר וע"ש בכש"ל]

הראשית בכ: ג

ויקבר אל אפרון האפני זה הארץ לאחר אוק אום אתה לי אחזתי נתתי כסף הנה קח ממני ואקברה אתו מתי שמה

בכורות מט: ע"ש

ב"ק לו: ל. בכורות כ:

עין מיסתירא בכתובות סד: ל: גיטין מה: מ"ק: סוכה כב: בכורות נ: (ערכין כט) ב"ב קה: ב"ק לו:

גליון הש"ס

גמ' ושל דבריהם כסף מדינה • עיין בכתובות דף כז ע"א תוד"ה אמר מאיר: